

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ograke dežele za vse leta 25 K, za pol leta 13 K, za četr leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leta 24 K, za pol leta 12 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leta 22 K, za pol leta 11 K, za četr leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znača poština. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od petorostopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo tiski enkrat, po 10 h, če se dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvoli frankovati. — Sekopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljeništvo je v Knaflovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadstr., upravljeništvo pa v pritličju. — Upravljeništvu naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Posamezne številke po 10 h.

Uredništva telefon št. 34.

Upravljeništva telefon št. 85.

U obrambo.

Celje, 5. junija.

Odkar imamo peto volilno kurijo, so na Štajerskem postala tla tako vulkanična, da dobimo vselej ob času volitve narodni potres. Tak potres smo imeli, ko sta si stala nasproti kandidata pokojni Žičkar in Dragotin Hribar, tak potres je bil tudi ob zadnji volitvi in še zdaj se niso umirila tla, dasi dr. Korošec že sedi na svojih lavorikah. No, in pri tem potresu sem jaz moral največ prestati, to ve vsak, kdor je bral slovenske časnike. Katoliški listi so otvorili za-me posebne rubrike ter me napadali, kolikor se je dalo, podtikajoč mi najslabše lastnosti in najgršne namene. Na vse te napade ne morem odgovarjati, ker mi ne dopuščajo razmere in tudi nimam na dan po 24 ur prostega časa, kakor marsikdo drugi, marveč moram svoj dragi čas posvetiti svojemu poklicu, da se preživim, zakaj jaz ne dobivam podpor iz nobenega fonda. Najljutješ je pri ti prički me je napal „Slovenec“. Ta „Slovenčeva“ jeza na-me že traja od tistega časa, ko sem se predbrnjal na občnem zboru „Občeslovenskega obrtnega društva“ v Celju predlagati drja. Dečka za častnega člana. To je bilo tisti čas, ko sta dr. Dečka obdelovala „Slovenec“ in „Slovenski Gospodar“ ter nista imela za njega druge besede, kakor „izdajalec Slovencev“, „izkorisčevalec narodnega zaupanja“, ki dela za svoj žep, a narodne korišti so mu toliko mar, kakor lanski sneg itd., torej človek, ki ne zaslubi drugega, kakor narodno prokletstvo. S tem in enakim orožjem so ga pobjiali in končno res tudi ubili. In kaj je dr. Dečko nameraval, to se bode v bližnji bodočnosti pokazalo. Danes pa, ko se oba ta dva lista sramujeta svojega rabeljskega početja, vzdihujeta, da dr. Dečka več ni. Tisti čas torej je „Slovenec“ prinesel tudi bombastično notico, da smo iz „Slovenskega delavskega društva“, izbacnili „Slovenca“, to je iz društva, kjer je Rebek predsednik itd.

No, to je bila zopet debela laž, ker „Slovenca“ nismo imeli naročenega, pač pa smo ga takrat in ga še danes dobivamo brezplačno od nekega prijatelja našega društva. Mimogrede pripomnim, da je „Slovenčev“ poročevalac na zadnjem shodu, ki je bil isti čas sklican, tudi falsificiral moje besede. Za vse to imam dokaze. No in zdaj so „Slovenčevi“ dopisniki že spleti vrv, s katero me bodo pri prvem katoliškem zborovanju obesili, ali morda še celo sežgali. In zakaj? Zato, ker nisem na javnem shodu v Trbovljah pel slave zaupnemu shodu, katerega je prvi z bombo napadel dr. Jankovič, ki je rekel: „In če zavrnim shod danes Korošca tudi ne proglaši kandidatom, bude on vse eno kandidiral“. Ako se torej sklepí zavrnega shoda, še preden so storjeni, tako ignorirajo, kdo more potem zameriti, da se je tako zgodilo, kakor se je. Koroščevi pristaši so s tem pokazali, da zamoremo složni biti le v tem slučaju, če se vse tako zgodi, kakor narekujo gospodje v Mariboru. Tako slogo lahko sklenemo tudi z našimi nemškutarji. Pustimo jim vse veljati, kar oni hočejo, pa bo mirna Bosna. Na tem shodu v Trbovljah sem tudi rekel, da zdaj kandidature ne sprejemem, ker je ne morem vsled svojih obrtniških razmer, ne pa, da je ne smem, kakor piše „Slovenec“, zakaj tako moč svobode čutim v sebi, da si ne dam prepovedati kandidature niti od samega rimskega papeža, niti od katerekoli druge osebe. Tudi zafrkacij in psovk so mi dosti privoščili, med drugim tudi, da sem kandidat brez programa. Na to moram le reči, da je moj program znan vsakomur: Obsegna namreč mnogo točk, katere ima tudi Korošec v svojem programu, nekaj pa nimam, to priznavam odkrito, v svojem programu, namreč Žlindre. Dosledni pa tudi niso gg. okoli „Slovenca“. Ko je imel g. Drag. Hribar „Domovino“, so napadali njega in list toliko časa, da se jim je umaknil, danes pa pišejo, kako je bila ob času Hribarjevem „Domovina“ izborna in da le

obžalujejo, da Hribarja več ni v Celju. Pišejo in govorijo: „Politično zrel narod moramo vzgojiti, da se bode zavedeli svojih pravic“. No, baš pri tej volitvi se je pokazalo, da se je pozivalo od gotove strani možem, ki so se zavedali in posluževali svojih pravic, pljuvati v obraz, češ, da so narodni izdajalci. Gospoda, če boste s pljunki tako okrog metali, vedite, da pljujete tudi proti vetru in da se lahko zgodi, da boste sami bolj onesnaženi kakor tisti, ki ste jih hoteli opljuvati. O narodnih izdajicah govorite? Takih imate pred seboj več tisoč, če smatraste za izdajice, kakor ste zatrjevali, vse tiste, ki niso volili Korošca. Dobro! Vprašam Vas samo, ali Vas ne prešinja nekliko strah, da bi morda nekega lepega dne vsi narodnjaki na Štajerskem ne postali taki izdajalci?! To se prav lahko zgodi!

„Slovenski Gospodar“ mi očita, da sem mirno dovolil, da se je na lepaku naglašalo, da nasprotniki rabijo tudi prižnico za svoje namene. Na to hočem čisto stvarno odgovoriti. Lepaki so se tiskali brez moje vednosti, torej nisem niti vedel za vsebino. Lepake sem šele bral, ko me je „Slov. Gospodar“ na to opozoril. Da se je tako pisalo, to moram javno obžalovati, ker takega tona nočem poznavati. Pač pa je res, kar se je na lepaku pisalo, da protestujete proti dejstvu, a se obenem sramujete svojih činov, kar je gotovo znamenje nemirne vesti. Očitalo se mi je, da sem popolnoma nezmožen za poslanca, tako je zlasti kričal „Gospodar“. Sodbo o tem prepričam drugim ljudem, a to zavest imam, da za narodne korišti lahko tudi toliko doseže kdo drugi, kakor je dosegla današnja naša delegacija, namreč nič. O nesposobnosti hočem še nekaj povedati. Bilo je ob času volitve v peto kurijo za deželnim zbor. Tukrat mi je pokojni poslanec Žičkar rekel: „Pooblaščen sem po mariborskih gospodih Vas vprašati, če hočete prevzeti kandidaturo v peti kuriji za deželni zbor. Če jo prevzamete, Vas budem kandidi-

rali.“ Da je to res, ne morem več poklicati za pričo pokojnega Žičkarja, pač pa imam za pričo gospoda, ki bo kot pravičen mož to potrdil. In je gospod, pred katerim ima tudi Korošec rešpekt, a povedal ga budem le, ako bode treba.

Torej takrat so me v Mariboru spoznali za zmožnega, sedaj mi je pa velečastiti gospod dr. Anton Korošec nakrat odvzel vsako sposobnost. No, to moč ima pa le vsed tega, ker je slučajno sorodnik enega izmed naših poslancev. Pišejo, da sem tudi nekaj govoril o farjih. To je zopet dobro premisljena in prozorna laž, ker teh izrazov do zdaj še nisem nikdar rabil. S tem mi hočeo le moj borni vsakdanji kruh obesiti nekoliko višje.

Ob koncu naglašam, da sam nisem kandidiral, nego da me je kanidiralo žavdno slovensko ljudstvo. Kot zvesti sin svojega naroda, za kar se budem vedno smatral, in če me še tako proglašate za izdajalca, sem dolžan slušati njegov glas in če me narod še kdaj pokliče, budem vselej pripravljen prevzeti nalogu, ki mi jo hoče izročiti, dasi sem reven in ubog.

In prav nič me ne moti to, da so mi gotovi prijatelji nataknili na žuljave roke elegantne rokavice, djali na razmršeno glavo visok cilinder, me oblekli v trakin in me takoj predpostavili ljudstvu kot liberalca, dočim so mi takoj drugi dan potisnili na glavo širok klobuk ter rdečo vratnico kot viden znak, da sem socialni demokrat. Za vse so me proglašili, samo tega niso hoteli povedati, da sem pošten Slovenec, na kar sem in budem vedno ponosen. Sedaj po volitvah pravijo, da je treba radi tega, ker sem jaz kandidiral, ustanoviti pri nas katoliško stranko. Čudni ljudje! Ali je pri nas bolj v nevarnosti katoličanstvo, kakor narodnost in jezik slovenski?

Končujem z zatrdilom, da me z začrtane poti, ki jo smatram za pravo, ne spravijo nobeni napadi in da mi nikdo na svetu ne bode vzel nesobične ljubezni do svete narodne stvari, kateri hočem kot najskrom-

nejši in najponižnejši služabnik vdano in zvesto služiti do konca dni in naj se vame zaganjajo še s tako silo sovražni valovi! Toliko v zagovor in obrambo!

Ivan Rebek.

Državni zbor.

Dunaj 7. junija. V začetku seje je govoril predsednik o brezbožnem atentatu v Madridu ter izrazil veselje, da sta ušla nesreči kralj in nadvojvoda Franc Ferdinand. (Drugih žrtv menda ni škoda?)

Posl. Hofmann-Wellenhof je interpeliral trgovinskega ministra zaradi položaja poštnih prometnih uradnikov.

Nato se je vzdignil ministrski predsednik baron Beck, da poda znano izjavo. Takoj v začetku izjave je poudarjal, da nova vlada ni vlada kake stranke, pa tudi ne proti katerikoli stranki. Glede razmerja z Ogrsko je rekel: „Ako se uvedejo pogajanja zradi obnovitve gospodarskega reda med Avstrijo in Ogrsko, voditi se morajo z lojalnostjo in odločnostjo ter imeti za cilj popolnoma jasno in trajno podlago za nadaljni gospodarski razvoj brez vsake omejitve. Razpravljalji pa se smejo o celem kompleksu gospodarskih zadev. Ako pa pogajanja za nas ne bi imela zadovoljivega uspeha ter bi nas razmere prisilile, da si sami uredimo svoj dom, storili bomo tudi to mirno in resno, toda tudi z največjo odločnostjo, ker se gre za najdražje, za najvažnejše avstrijske interese. Vlada pa tudi jamči, da se ne bo ničesar odločilo v tem oziru brez parlementa. — Glede narodnostnega sporazumljjenja je ministrski predsednik mnenja, da je za sporazumljene sedaj najugodnejši čas, ker so zaupniki prepričani, se narodnosti v ministrstvu, tako da bo sporazumljene mogoče na temelju ministrskega sveta.

jih mičajo na drevesih živeči vrečarji in ptiči, kakor tudi brezbelne avstraliske lučle. Iz vej ali trsi spletó 5–6 m dolgo vrv, ter napravijo na enem njenem koncu vozeli. Dočim drže z levico vrv pri vozlu, jo vržejo krč debla, potem pa ulové drugi konec z desnico. Na to se upró z desno nogó v deblo, stegnejo lakti naprej, upognjo čok toliko nazaj, da niti ne pride v dotik z drevesom, ter prično plezati. Vrv mečejo sproti in potegoma kvišku. Ta način plezanja ima Klaatsch kot posebno značilen za človeka in obliko njegove noge, vzhlasti ker ga je najti v Avstraliji, katera je po novojih preiskavah najbrže prava pradomovina človeškega rodu in ne Azija, kakor se je mislilo doslej.

Poleg omenjenega Klaatscha je dr. Schoetensack najbolj zavzemal se za to stališče. Po njegovem mnenju izvirajo vsi sedaj živeči primati (t. j. ljudje in opice) iz skupnega pradebla. Iz tega, a ne iz kake sedaj živečih opic da se je človek razvil, ne da bi okremlil preje na katerokoli vejico bodo si nižjih ali človeku podobnih opic.

(Konec prih.)

LISTEK.

Naravoslovne črtice.

XI.

(Zakon štedljivosti — človek plezalec — sorodstvo njegovo — Avstralija pradomovina človeška).

Ko se je prazgodovinski človek tako visoko povzpel, da je proizvajal umetnine, tedaj je imel že svojo — za sedanje pojme pač nizko — v istini pa gotovo visoko kulturo. Le pomiclamo, kaj se pravi iz nič kaj novega ustvariti, pomiclamo, kako malo zdrave originalnosti je najti pri večini ljudi, in da moramo smatrati vse one pozabljenje iznajdnike, ki so ustvarili človeku prvi lok, prvo pšico, prvi nož, prvo kolpo itd. kot prave ženije, kot prave veleume.

„Iznajdbe napravlja slučaj“ citira navadno dobrorejeni, leni filister, zvest si svoje nemoči, zasnovati saj samo nove kombinacije iz starih misli, kaj še narediti novo! Gotovo se mora priznati, da igra slučaj, t. j. miljé v širšem pomenu besede kako važno vlogo; ali na tisoče jih gre mimo

vsakdanjih starih, ki ne vidijo nič, ne slišijo, a tudi ne misljijo ničesar. Ko pa pride pravi mož, spozna takoj bistvenost cele stvari; kar je drugim bilo vsakdanje, postane njemu posebno in novo, in iznajdba je gotova.

Nizka je bila torej kultura onih revnih ljudih, in vendar koliko tisočletij je poteklo, predno je človek začel obdelovati kamen, predno je obdelal prvi eolit. Koliko tisočletij je živel, kakor žive živali, brez drugega orodja in orožja, kakor mu ga je dala narava, k večjemu kos odlomljenega drevesa ali kamena v roki, kakor nahajamo oboroženo še danes njegovo sorodništvo — človeške opice.

Nalik onim je živel skoro gotovo tudi človek na drevesih. Za to mnenje govori več dejstev. Dr. Th. Zell je opozoril iznova na zakon o štedenju v naravi. Živali, ki dobro vidijo, kakor mačke, imajo slab vonj; óne, ki imajo dober vonj, kakor pes, slab vid. Govedina, oborožena z rogovi, nima zobjavja in kremljev; lev ali tiger, oboren z zobmi in šapami, nima rogovja itd. Nobena žival nima torej več orožja, kakor in kolikor ga neobhodno potrebuje.

Isto velja pa tudi o posebnih lastnostih živali, kot njenem brzem teku, letanju, skakanju, plezanju. Kralj višav ponosni orel, ki izborna leta, je na tleh naravnost smešno neokreten. Maček se dobro plazi, imenitno skriva, tudi skače in pleza dobro — a teče slabo, in v ravni in ga ujame iz lehkega vsak pes. Pes pa je dober tekač, dočim ne zna plezati.

Vsek še tako mlad pes, ki že dobro hodi in skače, je rojen plavač; isto velja o lisici, o volku, o vseh živalih tekačih. Plezači pa niso, ali so le slabi plavači. Veverice, mačke, opice ne znajo ali le slabo plavajo. Lestnosti plezanja, tekanja, skakanja in plavanja združujejo edino le kune v sebi, te čudne roparice, katere tudi naravoslovcem delajo sitnosti glede uvrščevanja. Sicer imajo pa kune te lastnosti tudi samó v precej omejeni meri — kjer so v enem individuvi združene, npr. v podlasici, ki dobro skače in plava, a precej slabo teče in pleza. Vidra dobro plava, a hodi in teče slabo, plezati skoro ne zna. Kuna belica in kuna zlatica dobro skačejo in plezajo, ne teko pa posebno dobro in plavajo slabo.

Iz tega, da tudi človek ne zna plavati, ali le malokateri, če se ni učil, sklepajo da je bil svoj čas plezavec, ki je živel pravno na drevesih. Drugi dokaz za to je analogija z opicami, ki tudi plezajo in žive po drevesih.

Tretji dokaz za omenjeno mnenje pa je razvoj človeške noge iz óne ostalih primatov. Noga opice je namreč povsem drugače ustvarjena, kakor človeška noga. Močno razviti palec, ki se pa ne da več v nasprotje stavi ostalim prstom in krepko razvito „grlo“, t. j. nožni obok se ne dadé nikakor povoljno razlagati iz pokončne hoje, in tudi ne iz načina našega stopicanja. Pokončna hoja bi razvila samo srednje prste, a ne palca, ki se, mimogrede povedano, pri opicah zmanjšuje. Oblika naše noge pa kaže, da je bila svoj čas ustvarjena za plezanje in da se je njena notranja stran posebno prilagodela tej nalogi. Plezanje naše je moralno biti močno različno od sedanjega opicijega plezanja.

Na te razmere je opozarjal posebno prof. Klaatsch, ki je opisal tudi način plezanja pri avstralskih divjakih. Ti plezajo mnogo in plezajo po visokih in jako debelih deblih, kadar

Za otvoritev debate o izjavi ministrskega predst. so z drugimi radikalnimi poslanci glasovali tudi Jugoslovani.

Potem se je začelo razpravljanje o zakonu glede vojaških tak.

Posl. Biankini je zahteval, naj se večina vojaške takse porabi v prilog rodbinam k orožnim vajam poklicanih rezervistov.

Bramboški minister Schönaich je odgovarjal, da bi za tako podpiranje potrebovala država 1,656.000 K, zato da kaj takega ne izvedljivo? Pač pa opozarja na ustanovitev zvez za samopomoč; take zveze bi vlada najbrže (?) subvencijirala.

Posl. Schuhmeier je ostro kritikoval, da država ne zmore enega milijona za rodbine, katerim iztrga hranitelja, a za duhovnike ima država takoj pripravljenih 9,300.000 K.

Podrobna razprava se vrši jutri.

Odsek za volilno reformo.

Dunaj 7. junija. Današnja seja tega odseka je bila kratka, ker so se skoraj vsi govorniki postavili na stališče, da je treba pred nadaljevanjem razprave slišati ministrskoga predsednika, nadalje je treba voliti novega načelnika in tri člane kot namestnike za tiste, ki so poklicani v ministrstvo.

Posl. dr. Adler je vprašal ministra notranjih zadev, ali je že zbran material o razdelitvi mandatov in volilnih okrajev v posamnih krovovinah in ako dobe članito gradivo jutri v tisku.

Minister baron Bienerth je odgovoril, da se je tiskanje vsled odstopa Hohenlohejevega ministrstva zavleklo.

Na predlog posl. Steina se je seja prekinila ter se nadaljuje jutri s prvo točko dnevnega reda: volitev načelnika. Večina kandidira za načelnika posl. dr. Ploja.

Iz parlamentarnih klubov.

Dunaj 7. junija. Poljski klub je danes sklenil, da pošte v delegacijo na mesto grofa Dzeduszyckega poslanca Pastorja. Za kvotno deputacijo je določen poslanec Bobrinski. Načelnik kluba se izvoli v sobotni seji.

Jutri se vrši splošna seja klubovih načelnikov, da določi program za prihodnje dni državnoborskega zasedanja.

Klub čeških agrarnih poslancev je sklenil izjavo, da je sedanja vlada sestavljena brez agrarcev in proti njim, ker je celo poljedelsko ministrstvo prevzel mož, ki je za trgovske in obrtni tendence. Tako postopanje morajo smatrati agrarci za preziranje.

Za trozvezo.

Dunaj 7. junija: Nemški cesar in cesar Franc Jožef sta poslala italijanskemu kralju brzojavko sledče vsebine: Dva združena pošiljava svojemu tretjemu zvestemu zavezniku izraz najsnežnega nesprenljivega prijateljstva. Kralj Viktor Emanuel je odgovoril: „Vesel sem tudi jaz vajinega sestanka in prosim obo zaveznika, zahvalo za ljubezni brzojavko sprejeti tudi zagotovilo o mojem vernem in neomahljivem prijateljstvu.“

To zagotovilo sta nemški in avstrijski vladar tudi hotela imeti, ker je ravno Italija bila glede trozveze dosedaj nezanesljiva. Trozveza se je sklenila svoječasno na šest let, toda teče avtomatično dalje, ako se ne odpove dve leti pred potekom. Nemčija je dosedaj še ni odpovedala, dočim se je Italija vselej dve leti pred potekom obrnila na zaveznika z raznimi pojasnili ali pa pojasnila zahtevala. Pogajanja zaradi podaljšanja trozveze so bile čestokrat zelo napeta, posebno pred dvema leti, ko se je moral premeniti celo oblika pogodbe, ker je hotela Italija iz pogodbe odstraniti vse, kar bi se moglo razlagati za sovraštvo zoper Francijo.

Hrvatski ban v Budimpešti.

Budimpešta, 7. junija. Ban grof Pejačević je prišel včeraj v

Budimpešto ter imel dolgo posvetovanje z ministrskim predsednikom dr. Wekerlejem zaradi pogajanj s hravskimi strankami. Ban bo imel posvetovanja tudi s koalirano opozicijo ter ostane v ta namen par dni v Budimpešti.

Dogodki na Ruskem

Moskva, 7. junija. Slovansko blagovoritelno društvo je imelo o binkostih v Moskvi glavno sejo. Predsednik je naznani, da se je nova podružnica ustanovila tudi v Trstu. Obžaloval je, da v Pragi še vedno ni ruskega konzulata. Nadalje je konstatiral, da denar, ki ga Rusi darujejo grškim samostanom, se porabi za podpiranje grških čet, ki se bojujejo proti Srbom in Bolgari. Končno je zahteval, da se Bosna in Hercegovina morata izpraznit, v Macedoniji pa se mora proglašiti avtonomija.

Petrograd, 7. junija. Ministrstvo je predložilo dumi načrt o odpravi smrtne kazni. Smrtna kazna bi se naj pridržala le za napadalce na carja, člane carske rodbine, nadalje za velezdajo in izdajstvo v vojski.

Varšava, 7. junija. Na dvorišču trdnjave so bili danes ustreljeni bivši vseučiliščni profesorji Adler, Wehnert in Sulski.

Japonska zasede Korejo.

London 7. junija. Japonska vlada je sklenila, da zasede Korejo s 13. in 15. devizijo. Prva zasede Fösun, da varuje vzhodne meje, dočim pride 15. divizija v Jongsan ter varuje Zahodne meje. Razen Port Arturja bo v Mandžuriji potem takem 20.000 japonskih vojakov. To postopanje Japonske je protimirovni pogodbni in popolnoma samovoljno.

Dopisi.

S Štajerskega. V torkovi številki „Slovenca“ je objal znani celjski klerikalec neposredno ali po svojem svetem poslancu razne celjske narodnjake, ki njemu niso po godu, dasi se ob vsaki priliki štuli v njihovo bližino. Da bodo čitatelji vedeli, kake vrste klerikalcev ima „Slovenec“ in njegova kompanija na Štajerskem naj povemo, da je ta mož vsak dan klerikalec izvzemši petke, nedelje in praznike. Ob petkih zato ni klerikalec, ker se neče postiti in ob nedeljah in prazniki pa zato ne, ker ne mara hoditi v cerkev. Vrhutega je pristen klerikalec tudi zaraditega, ker se pred „britko martro“, pred cerkvijo ali kadar zvoni k molitvi nikdar ne odrije in ker trdovratno ne hodi k spovedi. Take baže ljudi naj imajo le klerikalci kranjskega kalibra in naj nikar ne obtežujejo naše narodne družbe, kjer le šponirajo, da zamorejo potem referirati in denuncirati bojevitim petelinom v Mariboru in Ljubljani. Ta podla duša, ki si upa iz zatišja kričati na celjske voditelje, je bil prvi, ki je pobiral kamen ter ga v družbi z mariborsko zgago zagnal na onega odličnega moža, kateremu ni vreden odvezati stremen na čevljih in katerega odštonost baš v teh težkih trenotnih domačega boja tako krvavo pogrešamo. V svojem farijevstvu in zahrnlosti laja iz varnega zatišja na naše odličnjake, voditelje, izborni naš lokalni list, na stavce in tiskarje, če: tulite v naš klerikalni rog in bodite hinavski in breznačajni kakor sem jaz; ako pa tega ne storite, vam želim sveta nebesa v hudičevem objemu. Pa tudi rodbinskim svetinjam ne prizanaša famozni naš klerikalec ter se zaleteva v stvari, ki ga nič ne brigajo. Mi podlemu dopisunu ne boderemo sledili na to pot in mu ne boderemo dajali navodil, kaj mu je v službi storiti in kaj ne, da bode prav in da ne bi bilo vzroka za kako discipliniranje ali za kako preteriranje; tudi nam ni do tega, da bi mu dajali naukov, kako naj odgojuje svojo deco; pa čez sedem let pride vse prav in utegne se še dogoditi, ko se bode kesal, da se je obregnili v stvari, ki ga niso skrbele. Na svetu so pač vsake vrste otroci in — značaji! Take privočimo klerikalcem, le imejte jih sami!

Slovenske Matice

144. odborova seja, v petek dne 1. rožnika 1906.

Navzoči: Gg. Fr. Levec (predsednik); Fr. Finžgar, dr. J. Gruden, dr. Fr. Ilešič, A. Koštar, J. Kostanjevec, Fr. Milčinski, dr. M. Opeka, Fr. Orožen, P. Perušek, L. Pintar, M. Pleteršnik, A. Senekovič, dr. J. Šlebinger, dr. Šmid, I. Subič, dr. J. Tominšek, A. Trstenjak, J. Turk, dr. Al. Ušenčnik, Fr. Wiesenthaler in V. Župančič (odborniki); E. Lah (zapisnikar). Skupaj 23.

Predsednik proglaši sklepnošč, otvori sejo, pozdravi navzočne, zlasti

nove odbornike, dr. Grudna, dr. Šlebingerja in dr. Tominška, pove, da so odborniki: Dimnik, Govékar in Sušnik svojo odštonost opravili, in predlaga, da se odstopiščna odbornika Novaku in Šukljetu izreče zahvala, kar soglasno obvelja.

Tajnik poroča, da se je iz predsedstva vložila na c. kr. vladu prošnja za nakazilo letošnje subvencije in pa za odobrenje v zadnjem občnem zboru sprejetih prememb društvenih pravil.

Zapisnika o 143. odborovi seji in pa XLII. rednem občnem zboru, ki sta jih pregledala in potrdila odbornika dr. Šmid in Orožen, oziroma zbornika Fr. Drenik in Fr. Podkrajšek, se odobrita brez ugovora. Današnjemu zapisniku bosta overovata odbornika Kestanjevec in dr. Šlebinger.

Na ogled so zapisniki: gospodarske odseka z dne 25. malega travna, odseka za zemljevid z dne 4. velikega travna in knjižnega odseka z dne 30. vel. travna.

Na znanje se vzame, da je imel folkloristični odsek seji dne 28. malega in dne 30. vel. travna.

Poročilo o dopolnilnih volitvah v odboru in pa o volitvih računskega predsednika, ki so vsi izvolitev sprejeli, se odobri.

Dne 2. vel. travna je umrl v Laščah mnogoletni zasluzni poverjenik, sodni svetnik Daniel Suflaj, dne 4. vel. travna pa Zagrebu predsednik „Društva sv. Jeronima“, kanonik Cvjetko Rubetič. V prvem slučaju je izrazil Matica sožalje pokojnikovi vdovi, v drugem pa „Društvo sv. Jeronima.“

Izvolitev za častnega člana se je prof. Stritarju naznala brzjavno in je prejela Matica za izvolitev od jubilarja pismeno zahvalo. Ob tukajšnji slavnosti dne 19. in 20. velikega travna se je jubilarju poklonila deputacija (predsednik, odbornika dr. Požar in Trstenjak in tajnik); društvo je bilo tako dostojno zastopano pri slavnosti akademiku, kjer je imel odbornik dr. J. Tominšek slavnostni govor, in pri banketu, in je pozdravilo tudi zastopnike „Hrvatske Matice“, ki so prišli proslaviti jubilarja Stritarja.

Pri volitvi upravnosti se izvoli za upravno dobo 1906/7. vnovič in z vsklikom: Fr. Levec za predsednika, P. Grasselli za prvega in I. Sušnik za drugega podpredsednika; ta tudi za blagajnika in hišnega upravitelja, za odbornika dr. Požar in dr. Zbašnik za ključarja. Odborniku dr. Staretu je izreči pismeno zahvalo za velik trud, ki ga je imel za Matico, ker je bil 15 let njen blagajnik in hišni upravitelj.

Gospodarskemu odseku se prihvameta poleg starih članov še odbornika Senekovič in Turk, knjižnemu odseku pa mesto odstopiščih odbornikov prof. dr. Janežič in Novaka novi odborniki prof. dr. Gruden, dr. Šlebinger in dr. Tominšek; krajepisnemu mesto predsednika, ki ne utegne, prof. dr. Tominšek, folkloriskemu prof. dr. Šlebinger. V odseku za zemljevid je poleg odbornikov dr. Šmid in prof. Pajka pribaviti še profesorja dr. Lončarja in dr. Žmavca.

Prof. dr. Glaserju je izreči pismeno zahvalo, ker je društvo prepuštil 50 izvodov brošure: „Kritike in prevodi za poskušnjo“.

Tajnikovo poročilo o natiskavanju letošnjih društvenih knjig in o nasvetih knjižnega odseka glede ostalega letošnjega knjižnega programa se odobri.

Osnove platnicam in ciklična dela, ki so jih načrtali člani „Vesne“, se v bistvu odobri. Odbornik Šubic se pooblasti, da ž njimi dogovori, kaj in kako se ima še preurediti na osnovah, da bode delo društva povoljno.

Nova poverjenika sta dobila: Šmarje pri Ljubljani in Zagreb, novo poverjeništvo se je osnovalo za Krk; izpraznjeni sta poverjeništvo za Lašče in Šomhor na Koroškem.

Članarino je plačalo: za lani 2970 letnikov, za letos doslej 694; od zadnje seje pa nanovo pristopilo 33.

Knjižnični je pristopil 62 knjig, zvezkov in časopisov; 5 podarjenih in 57 zamenjanjih.

Zelo pogoste so bile tudi v zadnji dobi prošnje za knjižna darila, katerim je upravnostvo vselej drage volje ustreglo in prejelo od prisilcev pismene zahvale.

Po daljšem razgovoru se sklene delovati na to, da bi se že medsebojno sprejeta ožja zveza obenh Matic, hrvatske in slovenske, razširila tudi še v tem pogledu, da bi mogli člani enega društva medsebojno sprejemati knjige drugega društva proti polovici člansnine kot naročniki, če se vsako leto do gotovega roka (do 30. rožnika) zanje oglase. Istotako je stremiti po tem, da se v krogih ene Matice vzbuja zanimanje za pristop k drugi in nasprotni.

Ko se reši še par vprašanj in internega značaja, zaključi predsednik se jo ob polsedmih zvečer.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 8. junija.

Desetletnica župana Hribarja.

Župan ljubljanski, gosp. Ivan Hribar, praznuje letos desetletnico svojega župovanja. V težkih časih, ko je Ljubljana krvavela na posledicah potresne katastrofe, je stopil na čelo mestne uprave, a njegov kreplki iniciativi in želesni eneržiji se je posrečilo, prenoviti in prerediti belo Ljubljano, povzdigniti jo iz razvalin ter jo preustvariti v ponosno moderno metropoli slovensko. V proslavo desetletnice županove se priredi dne 16. t. m. velika bakljada, serenada in komers v „Narodnem domu“. Klub obč. svetnikov je izbral iz svoje srede ožji odsek, sestojec iz gg. A. Svetka, pl. Trnkóczyja in J. Turka, da za pribreditev slavja potrebno poskrbi. Ožji odsek se je potom kooptacije pomnožil ter k sodelovanju povabil nekoliko mestnih uradnikov ter zastopnike raznih društev in korporacij. Snoči se je vršilo posvetovanje odsekovo o programu omenjene ovajice. Sklenilo se je, da se udeležniki bakljade zberó v soboto, 16. t. m., zvečer pred „Mestnim domom“, kjer se obhod uredi ter potem ob polu devetih z Društveno godbo na čelu krene po Kopitarjevih ulicah čez Jubilejski most po Resljevi cesti, po Komenskem in Sodniških ulicah, po Dunajski cesti ter Šelenburgovih in Gospodskih ulicah, po Bregu in Starem trgu pred mestno hišo, kjer združeni pevci „Glasbene Matice“, „Slavca“, „Ljubljane“, „Merkurja“ in „Ljubljanske Zvone“ zapojo tri pesmi ter se posebna deputacija pokloni županu v mestni dvorani. Mestna hiša bo sijajno razsvetljena. Po serejadi krene obhod po Stritarjevih in Prešernovih ulicah pred „Narodni dom“, kjer bo v gorenjih prostorih slavnostni komers. Obhoda se udeleži gori omenjena pevska društva, ljubljanski „Sokol“, gasilno društvo in razna druga društva in korporacije. Cela ovajica se priredi tako, da bo udeležba omogočena vsemu meščanstvu.

Koncert ruskih umetnic Černjeckih

Černjeckih je bil zaradi tega, o tem ne more biti prav nikakega dvoma, tako slabo obiskan, ker je bil v „Unionu“. Reklama za ta koncert je bila tako velika, kakor to za malokatero enako prieditev, a vkljub temu je bila udeležba uprav minimalna, kar je jasen dokaz za to, da naše občinstvo ne mara in ne mara „Uniona“ in naj se mu tam obeta še tako izreden umetniški užitek. Mi smo bili dovolj obzirni, da tega škandaloznega dejstva v svoji oceni koncerta niti omenili nismo, samo da bi nam ne bilo treba navesti vzrokov, zakaj je bil ta koncert tako slabo obiskan. „Slovenec“ je ravnal drugače. Ker ga silno jezi, da nobena prieditev v „Unionu“ več ne uspe, odkar so temu hotelu obrnili hrbet pristaši naše stranke, je porabil to priliko, da je udaril s kolom po našem občinstvu, očitajoč mu, da nima nobenega zmisla za umetnost, da je brezbršno in filistrsko in da mu samo ugajajo razni tingl-tangli in to samo z bog tega, ker se noče pokoriti požarnim željam „Slovenca“ in zahajati v klerikalni „Union“ ter polniti žepov tistim ljudem, katerih glasilo „Slovenec“ dan z dnevom najpodlejše psuje in blati slovensko napredno meščanstvo. Vsled tega „Slovenčevega“ napada smo bili primorani stopiti iz rezerve ter pojasniti vzroke, zakaj koncert ruskih umetnic ni bil tako obiskan, kakor bi bil zaslužil in kakor bi to zahtevala narodna čast. To naše pojasnilo je zadelo v živo škofovega „Slovenca“. V eni

keit. Nun Hund, Deine Taga sind gält. Der Dolch ist geschlossen. Doch die ganze verrätherische verkommenen Brut muß vertilgt werden. Zuerst kommen Deine verluderten Söhne dran und dann wirst Du, Schuft, abgetan. Beende Deine Sachen! — To großzügige pismo nosi datum 26. maja t. l. in je dano na pošto v Gradeu. Ob koncu pisma je naslikana mrtvaška glava. — To pismo je verno zrealo moralne propalosti, ki vlada v gotovih graških nemških krogih, pred vsem med dijaštvo. Duševno nizko stoječi si ne upajo pobijati Frischaufovih izvajanj s stvarnimi argumenti, marveč posežejo takoj po kolu, da bi tem terorizirali nasprotnika in mu na ta način zamašili usta. Ostudna sredstva to, zlasti pri ljudeh, ki se bahato bijejo po prsih, češ mi smo "cvet nemške kulture". Ako se ta "cvet" javlja v takšnih pismih, potem pač ne moremo zavidati nemškega naroda na takih "cvetovih", zakaj — „Wir Wilde sind doch noch bess're Leute!“

— **Volitev v okrajni šolski svet velikovški** se je izvršila 30. maja. Ker je v velikovškem političnem okraju med 30 občinami 18 slovenskih, pričakovali bi bilo, da bo izvoljen slovenski kandidat. Zgodilo se je pa drugače. Izmed 30 glasov je dobil Nemec Nagele, velikovški gostilničar 18 glasov in le 12 prevaljski župan Slovenec Pristov. To je dokaj žalostno za koroške slovenske razmere. Doslej je bil na sedanjem mestu Slovenec Treiber, ki je vedno z vso odločnostjo zastopal slovenske interese, a brezbržnost nekaterih slovenskih občin, ki imajo nemškarske župane, je pripomogla Nemcu do zmage. Tega je krivo tudi mnogo to, da imajo slovenske občine nemčurske tajnike, ki povsod in pri vsaki priliki agitirajo proti slovenskemu kandidatu in katerih si slovenske občine ne upajo ali ne morejo iznebiti. Naravnost škandalozne razmere! „Mir“ predлага povsem umestno organizacijo slovenskih županov. Slovenski občini na celo odločnega slovenskega župana, njemu na stran odločnega slovenskega tajnika, vse župane pa v krepko in trdno zvezo, katera bo brez strahu znala zastopati želje in zahteve slovenskih občin! Na ta način se bodo slovenske občine na Koroškem kmalu in temeljito otresle pogubnega vpliva mestne nemškutarije in hajlovstva.

— **Odlikanje.** Ravnatelj Eliabetne otročje bolnice v Ljubljani, g. dr. Julij Schuster, je odlikanovan z vitežkim križem Franc Josipovega rada.

— **Štiridesetletni službeni jubilej** praznuje jutri poveljnik kranjskega orožniškega poveljstva ces. kr. polkovnik g. Rudolf Riedlinger. Na čast bode napravili svojemu ljubljenskemu poveljniku danes zvečer ob polu 9. orožniško častništvo in moštvo baklado z godbo e. in kr. 27. pešpolka. Sprevd bode šel iz orožniške vojašnice na Rimski cesti št. 12 pred jubilarjevo stanovanje na Rimski cesti št. 10, od tam krene nazaj po Rimski na Bleiweiso cesto do vladne palade. Otdot pa odkorakajo po Hilserjevih ulicah nazaj v orožniško vojašnico.

— **Občni zbor „Društvo slovenskih književnikov in časnikiarjev“** bo jutri, v soboto 9. t. m. ob poludevetih zvečer v „Narodnem domu“. Opozorjamо gg. člane na ta občni zbor s prošnjo, naj se ga zanesljivo udeleže.

— **Velika kresna slavnost** ljubljanskega „Sokola“ dne 24. junija v prid koroškim Slovencem bode nudi načodnemu občinstvu zajimiv, mnogovrstni in originalen spored. Pomnoženi veselični odbor je pridno pri delu, da zagotovi kresni slavnosti kar najlepši uspeh. Naše vrlo narodno ženstvo, ki se postavi vedno dragje volje v službo, kadar gre za pomembne narodne slavnosti, se je v občini številu odzvalo prošnji, da prisooči v pomoč našemu ljubljanskemu „Sokolu“ ter prevzame v svoje spretne roke vodstvo šotorov za jed in pijačo, razpečavanje smotk, cvetli in novih razglede, ki se izdejo za kresno slavlje. „Zveza“ slovenskih pevskih društev je zagotovila sodelovanje v njej zbranih pevskih društev ljubljanskih, ki zapojejo skupne zbrane; nimmo tega pa bodo nastopila pevski društva „Ljubljana“, „Ljubljanski Zvon“, „Merkur“, pevski zbor Glasbene Matice in „Slavec“ in vsako zase. Popoldan bode vsej javna telovadba, pri kateri na-

stopita poleg ljubljanskega „Sokola“ tudi gorenjski in šišenski „Sokol“. Na večer se prizge veličasten kres, Sokoli pa bodo izvajali rajalne vaje z lampioni. Pirotehnički špecialist Gaudencius bodo skrbel za krasen umetalen ogenj. Svirala bodo društvena godba. Za spološno zabavo se priredi prostorno plesišče in bode za plese igrala narodna godba tradicionalne polke in zapeljevalčke. Mladini v veselje se postavi svetoslavni vrtljak. Slavnost prične ob 5. uri popoldan in se vrši na krasnih dirkiških prostorih. Policijska ura ne bodo motila občinstva v pomladanskem veselju in ravanju. Vstopnina k tej slavnosti bodo tako majhna, tako, da je vstop mogoč najširšim krogom.

— **Vrtna veselica pevskega društva „Ljubljanski Zvon“**, ki bo pri „Novem svetu“ v nedeljo, 10. t. m., na korist društveni zastavi, bo po pripravah sodeč, kako zanimiva in zavabna. Pri tej prireditvi se je tudi mislilo na družbo sv. Cirila in Metoda. Vstopnice se obremene z narodnim kolekom po 4 vinare; a tudi pri šaljivi pošti se bode uporabljaj narodni kolek. Skupiček in eventualna preplačila za narodni kolek so na korist družbi sv. Cirila in Metoda. V „Zvezci“ stojecim ljubljanskim pevskim društvom, kakor tudi vsem če podpornim članom društva „Ljubljanski Zvon“ so se vposlate proste vstopnice z vabilo vred, to se je pa storilo zato, da se društvo vsled morabitnega nepoznanja kake osebe vsaki neljubi pomoti izogne. Prosi se, da se cenjeni podporniki vposlanih vstopnic poslužijo ter se z njimi pri blagajni izkažejo.

— **Ljubljanski škol in mekinška graščina.** Predvčerajnjim smo poročali, da je dobil ljubljanski škol „v dar“ mekiško graščino pri Kamniku. To vest popravimo v toliko, da gre tu že Šinkov turn, ki je tudi graščina in tudi v kamniškem okraju. Stvari pa ta nebistvena premena imen ne izpremeni.

— **Nemški „Schulverein“** je imel o binkoštih svoj občni zbor. Vkljub hvalisani nemški narodni požrtvovnosti so celo leto naberačili manj kot prejšnje leto. Med dohodki 196.000 K pa je gotovo nad polovico — pruskih mark. Za jubilejski fond so nabrali 600.000 K in sicer je prispevala Stajerska 69.441 K. Koroška 11.618 K in Kranjska 8916 K. Iz tajnikovega poročila se je zvedelo, da je društvo obljudilo za ustanovitev nemške šole na Jesenicah večji znesek. Podpora sta bobili tudi kocvski občni „Stockendorf“ in „Göttenitz“. Novo šolo ustanovi društvo, oziroma prevzame stroške za zdrževanje učiteljstva v Selnicib Dravi, šolo na Sladki gori (okraj Čmurek) pa prezida na svoje stroške. Otroške vrtce ustanavlja v Škednju pri Trstu in v Studencu pri Mariboru. V načrtih pa ima še več sovražnih naklepov zoper Slovence, zato čujmo in delajmo!

— **Iz deželne vinske kleti.** Z včerajnjim obiskom javne vinske pokusnje v tukajšnji deželni vinski kleti je slavno občinstvo zopet pokazalo svoje posebno zanimanje za praktično stvar. Kakor večkrat ob otvoriti kleti, tako se je zbral tudi pri včerajnji zadnji vinski pokusnji v tej sezoni toliko odličnega občinstva vseh stanov in krogov, da je bila prostorna klet natačeno polna in je živahnvo vrvenje trajalo do zaključka.

Sedaj ne bo sicer do jeseni, t. j. do novega vina, nikakih javnih pokusen več, toda naročbe na male množine vina za družinske potrebe se bodo še nadalje sprejemale in izvrševala, dokler je še kaj zaloge preje nakupljeni vin.

— **Strela je udarila** v hišo M. Rumpolda v Lipi nad Vrbo na Koroškem. Strela je udarila skozi streho v sobo, kjer je pri mizi sedečega 20-letnega domačega fanta tako močno po prsih in po nogah ožgala, da dvomi zdravnik, ali bo njegova močna narava to prestala.

— **Mleksarska zadruga v Predosljah pri Kranju** se je ustanovila in je vrla tozadnena pravila že potrdila.

— **Otvoritev proge Jesenice-Trst nove železnice** je določena na 5. julija. Tega dne pridejo vse proge državnih železnic na Kranjskem pod tržaško direkcijo. Progi Celovec-Jesenice in Beljak-Pod Rožico se otvorita septembra.

— **Bralno in pevsko društvo „Toplice“ na Dolenjskem** priredi v nedeljo dne 10. t. m. veselico s petjem in ljudsko predstavo v prostorih g. Mihail Zupanc — preje Ljudmila Millitz. Po vzponu prosta zabava v krasno prenovljenih prostorih. Ker je čisti dohodek namenjen v korist prepotrebnega društva se nadelamo obile udeležbe, posebno ker gostilničar skrbi za dobro telesno okreplilo. Bralnemu in pevskemu društvu „Toplice“ so davrali nadalje za društveno zastavo slediči gospodje in dame: gospa Bogataj 5 K, Platner trg. pot. 2 K, Jožip Zupanc 7 K, Olipšič 2 K, Mici

Kump 10 K, neimenovan 10 K, Rudolf Faleskini 2 K, Janez Pršina 2 K, neimenovan 1 K, Franc Niš 1 K, neimenovan 1 K, Florjan Zorko 1 K, Mihail Zupanc 5 K, A. Šušteršič 6 K, Lovro Zupanc 5 K, Ivana Zupanc 2 K, Mici Zupanc 2 K, Kristina Zupanc 2 K, M. Lavrič 2 K, Jožef Strniša poštar v p. 2 K, Karel Šušteršič mesar 5 K, Karl Vodvo 1 K, Terezija Reiniger 5 K, Jozefa Božič 1 K, Franc Strniša 1 K, Janez Avguštin 1 K, Adolf Pečjak 5 K, Franc Strniša 10 K, Ignac Zupancič stot. v p. 7 K, neimenovan 3 K, Maks Hennigman 10 K, Alojz Zupanc 2 K, Franc Koračin 2 K, Janez Šobar 2 K, Anton Gutman 1 K 60 h, Jožef Strniša 40 h, g. Smitka 2 K, neimenovan 4 K, Ivan Šegedin 2 K, Blaž Klemenčič 2 K, neimenovan 1 K, Franc Vintar 2 K, Janez Udrovič 2 K, Janez Fabjan 2 K, Ivan Štefanek 2 K, Avg. Paulič 1 K, Franc Sitar 2 K, Ignac Sitar 10 K, Ignac Pršina 1 K, Anton Kline 6 K, Ivan Žen 1 K, Anton Bavdek 2 K, Leopold Bavdek 3 K, Matija Finec 5 K, Franc Kenda 2 K, N. Kenik 1 K, Iv. Markovič 2 K, K. Barborič 5 K, O. Novak 1 K. — V Ameriki živeči Topličani 33 K 70 h. — Narodne dame so darovalo za trak 36 K. Vsem darovalcem bodi tem potom izrečena najprisrješja zahvala Bog plati! — Obravamo se še do drugih rodoljubov s prošnjo, naj nam priskočijo na pomoč z malimi prispevki, posebno do onih, ki smo že naprosili in se še niso odzvali.

— **Celjski „Memci“ ministru Pradeju.** „Penzijonirani“ celjski župan Rakusch je brzojavno čestital ministru Pradeju v imenu „nemškega“ mesta Celja. Obenem ga roti, naj se vedno spominja Celja, ki je „desetletja v boju z orezobzirnim“ in od zgoraj brezmejno podpiranim slovenskim nasprotnikom „se ohranilo neoslabljeno nemško.“ — Minister Pradebo že vedel, kaj potrebujejo celjski Nemci. V narodnem oziru so neoslabljeni — vsaj po lastnih zatrdirilih. Oslabljeni so le na — žepih, kar kažejo vse javne naprave v mestu, in pa še morda kje više.

— **Zveza nemških kmetijskih zadrug na Stajerskem** je imela lani nad 26 milijonov denarnih prometa in nad 20.000 K čistega dobička. Kaj pa izkazujeta dr. Krek in Susteršič?

— **Otroka je povozil.** V Polzeli pri Celju je povozil neki voz 15mesečnega otroka posestnika Jakoba Terglova. Otrok je bil na mestu mrtev.

— **Iz Slovenjegradca** se nam piše: Tukajšnji odvetnik je Nemec in tako nepriljubljen, vsled tega se v obči želi, da bi se naselil pri nas čim prej slovenski odvetnik. Okraj je izvzemši nekaj tukajšnjih nemščev popolnoma slovenski in tudi v sosednih krajih kakor Marenberg, Pliberk in Š. Pavel ni nobenega odvetnika. Slovenjigradec je sedel vseh uradov in tudi okrajna hranilnica kakor posojilnica se tukaj nahajate. Gmotno stališče slovenskega odvetnika bi gotovo ne bilo slablo. Razven tega bi imel odvetnik tudi priložnost delovati mnogo na narodnem polju, ker se tukajšno ljudstvo vedno bolj probuja in ker je posebno slovenjegrškim Slovencem močnega vodje potrebljeno. Merodajni krogi se naprošajo, da v tem smislu za nas kolikor mogoče storijo, — časopisi pa blagovljivo predstojčejo ponatisniti.

— **Na smrt obsojeni zopet pred porotniki.** Posestnik Franc Pohl iz Gabernika pri Ljutomeru je ustrelil 20. avgusta l. l. svojo ženo Evo, vsled česar je bil obsojen na smrt, a pomiloščen v 20letno ječo. Včeraj je pa stal Pohl znova pred mariborskimi porotniki, obtožen, da je naročil Jožefu Janžekoviču iz Kukove, da je začgal hišo Plohlove tašče, da bi zgorela tašča in njena hči, Plohova žena. Janžekovič je res v noči od 1. na 2. januarja 1915 začgal omenjeno hišo, ki je pogorela do tal, a ni bilo vsled požara končano nobeno človeško življenje, kakor je želet Pohl. Pohl je bil zaradi poskušenega napeljevanja k zavratnemu umoru obsojen na 3 leta, Janžekovič pa zaradi požiga na 4 mesece ječe. Pohlov zastopnik je oglasil ničnostno pritožbo, češ, da se kaznjence, nad katerim je bila izrečena smrtna ob sodba, ne more več odsoditi.

— **Na smrt obsojeni zopet pred porotniki.** Posestnik Franc Pohl iz Gabernika pri Ljutomeru je ustrelil 20. avgusta l. l. svojo ženo Evo, vsled česar je bil obsojen na smrt, a pomiloščen v 20letno ječo. Včeraj je pa stal Pohl znova pred mariborskimi porotniki, obtožen, da je naročil Jožefu Janžekoviču iz Kukove, da je začgal hišo Plohlove tašče, da bi zgorela tašča in njena hči, Plohova žena. Janžekovič je res v noči od 1. na 2. januarja 1915 začgal omenjeno hišo, ki je pogorela do tal, a ni bilo vsled požara končano nobeno človeško življenje, kakor je želet Pohl. Pohl je bil zaradi poskušenega napeljevanja k zavratnemu umoru obsojen na 3 leta, Janžekovič pa zaradi požiga na 4 mesece ječe. Pohlov zastopnik je oglasil ničnostno pritožbo, češ, da se kaznjence, nad katerim je bila izrečena smrtna ob sodba, ne more več odsoditi.

— **Čudna varčnost državne železnice.** Ravnateljstvo državnih železnic v Beljaku je sprejelo 12 novih sprevodnikov, da se za službovanje na novi progi praktično izvežbajo. V službi so v ta namen že nad 14 dni, a še vedno nimajo službene obleke, temeč morajo v svojih ali izposojenih oblekah brez plaščev prezebavati v hladnih nočeh pri vožnji do Trbiža. Kako pa tudi pridejo starejši sprevodniki do tega, da morajo s svojo obleko oblačiti najnovejše kolege ter pomagati na ta način podpirati skopost in zaniknost uprave državnih železnic?

— **Heillovsko pobalinstvo.** Dne 30. maja so velikovški Nemci pokazali zopet svoje nemško-narodno ju-

nastro. Okoli druge ure zjutraj so pobili okna v ondotni slovenski „Narodni šoli“. Seveda je nastal med gojenkami silen strah, ko je letelo kamenje po njihovih posteljah. Orzničnikom se je že posrečilo izvedeti krvce. Cela zadeva pride pred sodišče in zahtevamo, da bodo lopovi občutno kaznovani.

— **V Vrbsko jezero je skočila** na binkoštno nedeljo Helena Trampič, hišnikova žena. Usmrtila se je, ker jo je mož okregal zaradi nenavrnega življenja.

— **Kopališče Gradež (Grade)** v furlanskih lagunah neverjetno napoveduje od leta do leta. Celi predel morja so na novo zasuti, na teh mestih pa se dvigajo palace, vile, hoteli, zasadni itd. — Tujev je bilo lansko sezono blizu 7000, letos jih je pričakujemo že najmanj 10.000, ki plačajo občini na takhs do 100.000 kron. S temi dohodki se dá zopet nekaj nadrediti. — Bivši občinski upravitelji so vsi pod obožbo zaradi — goljufije, ker so baje dohodke kopališča porabljali zase. Ze drugo leto upravlja občino vladni komisar, namestniški tajnik Gasser, ki je zares veliko storil za povzdigo tega kopališča. — Cene niso previsoke, ker je v vsakem pogledu dovolj konkurenčne. Slovenske goste opozarjam na kiosk „Miramar“ A. Gabršček. Stoji ob glavnem promenadni polog kopališča in je najlepši kiosk v Gradežu. Na prodaj so tudi razni slovenski in slovanski časopisi poleg vseh možnih potrebuščin za goste.

— **Iz petega nadstropja je padel** v Trstu neki desetmesični otrok, katerega je njegov stric držal na oknu. Otrok je bil grozovito razmesjan.

— **Novi kolodvor pri Sv. Andreju v Trstu** ima samo laške in nemške napis. Ogromno večino slovenskega prebivalstva so torej polnoma prezirali!

— **S pestjo ga je ubil.** V Škunu v Istri sta se v nedeljo sprla dva fanta. V prepisu je prvi drugega tako udaril s pestjo, da je bil na mestu mrtev.

— **Solnčarica je zadela** na otoku Črnu kmeta Brajčiča, ko se je vračal s polja domov.

— **Društvo slovenskih dijakov upodabljalajočih umetnosti „Vesna“ na Dunaju** priredi svoj I. občni zbor v VII. tečaju v soboto, dne 9. t. m. v društvenem lokalnu Kollergasse 20 atelier ob šestih zvečer s tem-le dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika; 2. poročilo odborovo; 3. volitve in 4. eventualia. Vstop le za redne in izredne člane.

— **Neobičajen zločin.** V Zagrebu si je v sredo zvečer neki neznanec okoli 20 let star najel izvoščka Horv

